

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2001, 7, 19

Veeseaduse muutmise seadus

Vastu võetud 20.12.2000

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 10. jaanuari 2001. a otsusega nr 976

I. Veeseaduses(RT I 1994, 40, 655; 1996, 13, 241; 1998, 2, 47; 61, 987; 1999, 10, 155; 54, 583; 95, 843) tehakse järgmised muudatused.

§ 1.Paragrahvi 2:

1)punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 2) heitvesi – kasutusel olnud ning loodusesse tagasi juhitud vesi või kanalisatsiooni abil ärajuhitud sademevesi;»;

2)punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 8) reovesi – üle kahjutuspiiri rikutud ja puhastamist vajav vesi, heitvesi või saastunud sademevesi;»;

3)punkt 18 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 18) veekogu risustamine – veekogu seisundit ja kasutamist halvendavate esemete, jäätmete, pinnase vms. heitmine või sattumine veekogusse;»;

4)täiendatakse punktiga 22 järgmises sõnastuses:

« 22) reovee kogumisala – ala, kus on piisavalt reostusallikaid reovee juhtimiseks kogumissüsteemide või kanalisatsiooni kaudu reoveepuhastisse ja heitvee juhtimiseks suublasse.»

§ 2.Paragrahvi 5 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) sisemeri, territoriaalmeri ja piiriveekogude Eestis paiknevad osad;».

§ 3.Paragrahvi 8:

1)lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 2) võetakse põhjavett kambriumi-vendi või ordoviitsiumi-kambriumi põhjaveekihi või rohkem kui 5 m³ ööpäevas muudest põhjaveekihtidest;»;

2)lõike 2 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 6) toimub veekogu süvendamine või veekogu põhja pinnase paigaldamine;»;

3)lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Isikliku majapidamise heitvee pinnasesse juhtimiseks oma maavalduse piires ei ole vaja vee erikasutusluba, kuid see tegevus peab vastama käesoleva seaduse § 24 alusel kehtestatud heitvee pinnasesse juhtimise nõuetele.»

§ 4.Paragrahv 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 9. Vee erikasutusluba ja ajutine vee erikasutusluba

(1) Vee erikasutusõigus tekib tähtajalise vee erikasutusloa alusel.

(2) Vee erikasutusloale kantakse sõltuvalt käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 sätestatud vee erikasutusest:

- 1) vee võtmise lubatud kogused ja aeg veehaarete ja põhjaveekihtide kaupa;
- 2) veekogust võetava vee koguse määramise, vee kvaliteedi kontrollimise ja võetud vee arvestuse pidamise nõuded;
- 3) põhjavee kvaliteedi kontrollimise ja põhjavee taseme mõõtmise nõuded;
- 4) saasteainete suurim lubatav sisaldus ärājuhitavas heitvees;
- 5) saasteainete suublasse viimise lubatud kogused ja aeg väljalaskude ning saasteainete kaupa, arvestades parimat võimalikku tehnikat;
- 6) saasteainete suubla seire nõuded;
- 7) saasteainete seire nõuded;
- 8) suubla kvaliteedinõuded;
- 9) vee erikasutuse mõju põhjaveekihile, veekogule või suublale vähendavad meetmed ja nende rakendamise tähtajad;
- 10) nõuded teabe esitamiseks vee erikasutusloa andjale;
- 11) parim võimalik tehnika vee kasutamiseks ja reovee puhastamiseks, arvestades selle kaasaegsust ja tõhusust, vee erikasutajale kättesaadavust ning majanduslikku ja tehnilist vastuvõetavust.

(3) Vee erikasutusloa taotlejal peab olema veekogu omaniku nõusolek, kui vee erikasutus toimub võõral veekogul. Nimetatud nõusolekut ei nõuta käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud juhul.

(4) Vee erikasutusloa taotleja peab esitama koos vee erikasutusloa taotlusmaterjaliga keskkonnamemorandumi, mille alusel vee erikasutusloa väljaandja otsustab keskkonnamõju hindamise algatamise.

(5) Vee erikasutusloa annab vee erikasutuse asukoha keskkonnateenistus. Vee erikasutusloa merel annab Keskkonnaministeerium, välja arvatud juhul, kui merre juhitakse heitvett või teisi saastavaid aineid.

(6) Vee erikasutusloa andmisel arvestatakse vee kasutamise võimalust ühisveevärgist ning reovee puhastamise võimalust ja heitvee ärajuhtimise võimalust ühiskanalisatsiooni kaudu. Kui kasutatud veevaru ei ole piisav, tagatakse esmajärjekorras elanike ning tervishoiu-, hoolekande-, õppe- ja kasvatusasutuste ning toiduainetööstuse joogiveevajadus.

(7) Vee erikasutusloa kirjaliku taotluse esitab taotleja vee erikasutusloa andjale. Vee erikasutusloa antakse kuni viieks aastaks. Vee erikasutusloa või sellest keeldumise kirjalik otsus tuleb saata vee erikasutusloa taotlejale kolme kuu jooksul, arvates taotluse menetluse võtmise kuupäevast. Vee erikasutusloa taotlusmaterjalid koostab taotleja oma kulul.

(8) Kui olemasolevast suurema saastamise või kahju ärahoidmine ei ole võimalik antud vee erikasutusloa alusel, võidakse vee erikasutusloa omavale isikule anda ajutine vee erikasutusloa, kui sellega lubatav vee erikasutus ei kahjusta inimese tervist ega põhjusta suubla või põhjaveekihi seisundi halvendamist ulatuses, mis muudab need kasutamiskõlbmatuks.

(9) Ajutine vee erikasutusloa antakse ajaks, mis on vajalik suurema saastamise või kahju ärahoidmiseks. Ajutisele vee erikasutusloale kantakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tingimused.

(10) Vee erikasutusloa andmisest keeldutakse, näidates ära keeldumise põhjuse, kui:

- 1) veevaru ei ole piisav või ohustab vee erikasutus otseselt inimese tervist või keskkonda;
- 2) suubla või põhjaveekihi seisundit halvendatakse ulatuses, mis muudab need kasutamiskõlbmatuks;
- 3) taotletav tegevus ei ole kooskõlas õigusaktidega;
- 4) loa taotlemisel on esitatud tegelikkusele mittevastavaid andmeid;
- 5) esitatud taotlusmaterjalid ei ole nõuetekohased.

(11) Vee erikasutusloa andja tunnistab vee erikasutusloa kehtetuks, kui selle saanud:

- 1) isik ei täida erikasutusloale kantud nõudeid;
- 2) isiku tegevuses ilmnevad käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud asjaolud.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud asjaolude ilmnemisel saadab vee erikasutusloa andja vee erikasutajale kirjaliku teate tähtajaliste meetmete kohta, mille mitterakendamine toob kaasa vee erikasutusloa kehtetuks tunnistamise.

(13) Kui vee erikasutusloa või ajutise vee erikasutusloa andmisel ei ole järgitud õigusaktide nõudeid, tunnistab sellise loa kehtetuks keskkonnaminister.

(14) Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

(15) Vee erikasutusloa andja korraldab vee erikasutuslubadega seotud andmete kogumist, kontrollimist ja nende edastamist andmekogule.»

§ 5. Seadust täiendatakse §-ga 9¹ järgmises sõnastuses:

«§ 9¹. Vee erikasutusloa taotluse ja andmise ning ajutise vee erikasutusloa andmise avalikustamine

(1) Vee erikasutusloa andja teatab vee erikasutusloa taotluse esitaja kulul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded vee erikasutusloa taotluse saamisest 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist. Teadaandes märgitakse vähemalt:

- 1) vee erikasutusloa taotleja nimi või ärinimi, registrikood selle olemasolu korral ja asukoht;
- 2) tegevuse asukoht, mille jaoks vee erikasutusluba taotletakse;
- 3) tegevuse lühikirjeldus, mille jaoks vee erikasutusluba taotletakse;
- 4) teave selle kohta, kus saab taotluse ja vee erikasutusloa eelnõuga tutvuda.

(2) Vee erikasutusloa andja teatab taotluse esitaja kulul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded vee erikasutusloa andmisest seitsme päeva jooksul pärast vee erikasutusloa andmist. Vee erikasutusloa andmise teadaanne peab sisaldama käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 nimetatud andmeid.

(3) Vee erikasutusloa taotlus, vee erikasutusloa eesmärk, vee erikasutusloa eelnõu, vee erikasutusluba ja selle alusel teostatud keskkonnaseire tulemused ning vee erikasutusloa tingimuste täitmise kontrollimise tulemused on avalikud. Igaüks võib nendega tutvuda ega ole kohustatud oma huvi tõestama.

(4) Teave vee erikasutusloa alusel kavandatava tegevuse toorme, kemikaali, muu materjali, tehnoloogia või toote koostise ja kasutamise kohta on konfidentsiaalne, kui see on esitatud vee erikasutusloa taotluse eraldi osana ning sellele on selgelt märgitud «Arisaladus». Otsuse teabe konfidentsiaalsuse kohta langetab vee erikasutusloa andja, arvestades andmekaitset reguleerivate õigusaktide nõudeid.

(5) Igaühel on õigus vee erikasutusloa taotluse kohta esitada vee erikasutusloa andjale kirjalikke arvamusi ja ettepanekuid käesoleva seaduse § 9 lõikes 7 nimetatud aja jooksul.

(6) Kirjalikud arvamused ja ettepanekud peavad sisaldama esitatud arvamuse või ettepaneku põhjendust.

(7) Ajutise vee erikasutusloa andmine avalikustatakse ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.»

§ 6.Paragrahvi 11¹:

1)lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (8) Saasteainete viimisel veekogusse, pinnasesse või põhjavette tuleb tasuda saastetasu seaduse (RT I 1999, 24, 361; 54, 583; 95, 843) kohast saastetasu.»;

2)lõike 9 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Vee erikasutuse tasu määrad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist kehtestab Vabariigi Valitsus.»

§ 7.Paragrahvi 12:

1)pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 12. Põhjaveevarude hindamine»;

2)lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Põhjaveevaru hindamiseks tehakse uuringuid.»;

3)lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Põhjaveevarude hindamise korra kehtestab keskkonnaminister oma määrusega.»;

4)täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

« (7) Põhjaveevarude uuringuid finantseerib põhjavee erikasutaja või põhjavee erikasutusloa taotleja.»

§ 8.Seadust täiendatakse §-dega 12¹ ja 12² järgmises sõnastuses:

«§ 12¹.Veeuuringud

(1) Veeuuring on vee või vee-elustiku, pinnase või reoveesette kontrollproovi (edaspidi *proov*) võtmine, proovi katsetamine või analüüsimine ja järelduste tegemine saastetasu arvutamise, seire- ja vee erikasutusloa taotlusmaterjalide kontrolli eesmärgil.

(2) Maatüki või ehitise omanik või valdaja ei tohi keelata veeuringute tegemiseks proovide võtmist veekogust, pinnasest, põhjaveest või ehitisest. Kui veeproovide võtmiseks on vajalik rajada puurkaev, tohib seda teha ainult maatüki omaniku või valdaja nõusolekul.

(3) Veeuringute tegemiseks vajalikke proove analüüsivad katselaborid. Nõuded katselaborite kohta ning proovivõtu meetodid ja analüüsi referentsmeetodid kehtestab reovee, heitvee, reoveesette, põhja-, pinna- ja merevee osas keskkonnaminister oma määrusega.

(4) Katselabor peab olema akrediteeritud ja sooritama katselaboritevahelised võrdluskatsed. Katselaboritevaheline võrdluskatse on kahe või enama labori osalemisel samalaadsete proovide või materjalide katsetuste korraldamine, teostamine ja hindamine.

(5) Katselaboritevahelisi võrdluskatseid korraldavad keskkonnaministri poolt selleks katselaborite hulgast volitatud reovee, heitvee, reoveesette, põhja-, pinna- ja merevee proovide analüüsimise õigsuse eest vastutavad referentslaborid.

(6) Referentslaborina tegutsemise õigus antakse katselabori kirjaliku taotluse alusel keskkonnaministri käskkirjaga, milles on kirjeldatud volituste ulatust.

(7) Keskkonnaminister volitab referentslaboriks ühe katselabori igast käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud valdkonnast. Referentslabor peab:

- 1) osalema oma valdkonna riikidevahelistes võrdluskatsetes;
- 2) katselaboreid metoodiliselt juhendama;
- 3) hindama katselaborite poolt kasutatud analüüsimeetodite vastavust käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud analüüsi referentsmeetoditele;
- 4) läbi viima katselaboritevahelisi võrdluskatseid ja hindama nende tulemusi;
- 5) andma täienduskoolitust.

(8) Keskkonnaministril on õigus tunnistada referentslabori volitus osaliselt või täielikult peatatuks, kui referentslabor ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud ülesandeid.

(9) Katselaboritevahelise võrdluskatse läbiviimise korra kehtestab keskkonnaminister oma määrusega.

(10) Referentslabor tegutseb riikliku tellimuse alusel, mille esitab keskkonnaminister.

(11) Veeuringuid, mille järele tekib vajadus vee või pinnase reostamise tõttu, finantseerib reostaja. Kui reostajal pole võimalik kindlaks teha, võib keskkonnaminister teha ettepaneku finantseerida vee, pinnase või reoveesette reoainesisalduse uuringuid riigieelarvest.

§ 12². Veeuringut teostavale proovivõtjale esitatavad nõuded

(1) Veeuringut teostav proovivõtja peab kasutama sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning olema atesteeritud.

(2) Proovivõtja atesteerimine on veeuringut teostava proovivõtja tehniliste teadmiste, väljaõppe ja kogemuste hindamine, lähtudes käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud atesteerimise korras esitatud nõuetest.

(3) Veeuringut teostava proovivõtja atesteerimist korraldab keskkonnaminister ja see viiakse läbi üks kord kahe aasta jooksul vastavalt keskkonnaministri poolt kinnitatud atesteerimise korrale.»

§ 9. Paragrahv 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 13. Vee kasutamine olmes

(1) Joogivesi on joogiks, toiduvalmistamiseks ja muudeks olmevajadusteks kasutatav vesi. Kohalik omavalitsus tohib piirata joogivee kasutamist, kui seda ei jätku inimeste ning ravi- ja haridusasutuste joogi- ja toiduvalmistamisvajaduse rahuldamiseks.

(2) Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid kehtestab sotsiaalminister oma määrusega.

(3) Joogiks, toiduvalmistamiseks ja muudeks olmevajadusteks on igal isikul õigus veekogu avaliku kasutamise või vee erikasutuse korras kasutada pinna-, põhja- ja merevett.

(4) Joogiveeks kasutatava või kasutada kavatsetava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded kehtestab vee joogiveeks töötlemise meetodeid arvestades sotsiaalminister oma määrusega.

(5) Vett joogivee otstarbeks võttev vee erikasutaja kontrollib käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 4 alusel kehtestatud kvaliteedinõuete täitmist oma kulul.

(6) Vee erikasutajal on õigus töödelda vett joogiveeks ja seda müüa.

(7) Veekogu omanikult ei pea nõusolekut saada või temaga lepingut sõlmima omavalitsus, kes omab või valdab käesoleva seaduse jõustumise ajal töötavat joogiveehaaret voolu- või seisuveekogust. Selle omavalitsuse kasuks seatakse kasutusvaldus vee erikasutusõigusele, mis on kitsendatud joogivee võtmisele ja veekogu hooldamisele.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud kasutusvaldusest tulenevaid õigusi ja kohustusi teostab veehaaret omava või valdava kohaliku omavalitsuse poolt määratud isik. Veekogu omanik ei tohi nõuda tasu kasutusvalduse seadmise eest ega takistada õiguse teostamist.

(9) Joogiveehaardesse kuuluvate veekogude nimekirja kinnitab keskkonnaminister veehaarete kaupa.»

§ 10. Seadust täiendatakse §-ga 13¹ järgmises sõnastuses:

«§ 13¹. Kvaliteedinõuetele mittevastava, kuid tervisele ohutu joogivee müümise luba

(1) Kvaliteedinõuetele mittevastava, kuid tervisele ohutu joogivee müümiseks peab vett võtval vee erikasutajal olema luba.

(2) Loale kantakse:

- 1) joogivee kvaliteedinõuetele mittevastavuse põhjused;
- 2) piirkond, kus müüakse joogivee kvaliteedinõuetele mittevastavat joogivett;
- 3) joogivee kvaliteedinäitajad, mis ei vasta joogivee kvaliteedinõuetele;
- 4) kvaliteedinõuetele mittevastava joogivee hinnangulise tarbimise kogus aastate lõikes ja inimeste arv, kes seda joogivett tarbivad;
- 5) toitu või toidutooret käsitlevate ettevõtete nimekiri, mida varustatakse joogivee kvaliteedinõuetele mittevastava joogiveega;
- 6) abinõude programm joogivee kvaliteedinäitajate mittevastavuse likvideerimiseks;
- 7) joogivee kvaliteedinõuetele mittevastavuse kestus;
- 8) joogivee seirendused.

(3) Loa annab vett võtvale erikasutajale erikasutuse asukohta Tervisekaitseinspeksiooni tervisekaitsetalitus.

(4) Luba antakse vett võtvale vee erikasutajale kuni kolmeks aastaks taotlusmaterjalide alusel.

(5) Loa andmisest keeldutakse, näidates ära keeldumise põhjuse, kui:

- 1) joogivee kvaliteedinõuetele mittevastav joogivesi avaldab inimese tervisele otseselt või kaudselt negatiivset mõju;
- 2) taotlusmaterjalid ei vasta käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud nõuetele;
- 3) loa taotlemisel on esitatud tegelikkusele mittevastavaid andmeid.

(6) Tervisekaitseinspeksiooni tervisekaitsetalitus peatab või tunnistab loa kehtetuks sellest loa omajat eelnevalt informeerides, kui:

- 1) loa omaja ei täida loa saamisega tekkinud kohustusi ja nõudeid;
- 2) loa omaja tegevuses ilmnevad käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud asjaolud.

(7) Loa andmise, muutmise, peatamise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vorm kehtestatakse sotsiaalministri määrusega.»

§ 11. Paragrahvi 15:

1) lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Heitvett tohib veekogusse juhtida Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras, mis peab sisaldama heitvee veekogusse juhtimise nõudeid ja nende täitmise kontrollimise meetmeid.»;

2) täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

« (2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud meetmeid rakendab vee erikasutaja oma kulul.»;

3) lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Heitvee juhtimise veekogusse peatab keskkonnajärelevalve asutus või kohalik omavalitsus, kui see põhjustab või võib põhjustada ohtu inimese tervisele või tekitab kahju keskkonnale.»

§ 12. Paragrahv 22 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 22. Veekasutaja õiguste kitsendamine teiste veekasutajate huvides

Ühe veekasutaja õigusi võib teise veekasutaja huvides seadusega kitsendada, kui sellega ei halvene joogiveekasutuse tingimused.»

§ 13. Paragrahv 24 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 24. Põhjavee kaitsmine heitveega reostamise eest

- (1) Reovee põhjavee ja heitvee külmunud pinnasele juhtimine on keelatud.
- (2) Heitvett tohib pinnasesse juhtida Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras, kui see lubamatult ei halvenda põhjavee looduslikke omadusi. Nimetatud kord peab sisaldama heitvee pinnasesse juhtimise nõudeid ja nende täitmise kontrollimise meetmeid.
- (3) Heitvett pinnasesse juhtiv vee erikasutaja rakendab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud meetmeid oma kulul.
- (4) Kohalik omavalitsus peab põhjavee kaitseks tagama reovee kogumisalal kanalisatsiooni olemasolu reovee suunamiseks reoveepuhastisse ja heitvee juhtimiseks suublasse.
- (5) Reovee kogumisalade määramise kriteeriumid kehtestab keskkonnaminister oma määrusega, arvestades pinnase looduslikke tingimusi. Reovee kogumisalade piirid määratakse üldplaneeringuga.»

§ 14. Paragrahv 26 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 26. Valgala kaitse veereostuse eest

- (1) Valgala ei tohi reoainetega nii koormata, et vesi reostuks.
- (2) Valgalal tuleb vältida reostusallika ohtlikku seisundit, mille jätkuv halvenemine põhjustab või võib põhjustada veekogu või põhjaveekihi reostumist.
- (3) Reostusallika ohtliku seisundi tekke vältimiseks ja vee reostumise ennetamiseks kehtestab Vabariigi Valitsus oma määrustega veekaitsenõuded potentsiaalselt ohtlike reostusallikate kohta nende liikide kaupa. Veekaitsenõuded käesoleva seaduse tähenduses on potentsiaalselt ohtlike reostusallikate ehitus-, planeerimis- ja eksploatatsiooninõuded, mis aitavad vältida reostusallika ohtlikku seisundit ja vähendada tekkiva reostuse mõju.
- (4) Potentsiaalselt ohtliku reostusallika liigid on:
 - 1) kanalisatsiooniehitised;
 - 2) naftasaaduste hoidmisehitised;
 - 3) siloladustamiskohad;
 - 4) sõnnikuhoidlad;
 - 5) väetisehoidlad.
- (5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud reostusallikast tekib oht inimese tervisele, on keskkonnaministri õigus nimetada reostusallikas potentsiaalselt ohtlikuks ja kehtestada sellele veekaitsenõuded.»

§ 15. Seadust täiendatakse §-dega 26¹–26⁵ järgmises sõnastuses:

«§ 26¹. Valgala kaitse põllumajanduslikest reostusallikatest pärineva reostuse eest

- (1) Põhja- ja pinnavee kaitseks põllumajanduslikest reostusallikatest pärineva reostuse (edaspidi *põllumajandusreostus*) ennetamiseks ja piiramiseks kehtestab Vabariigi Valitsus oma määrusega mineraalväetiste, sõnniku ning silomahla kasutamise ja hoidmise nõuded.
- (2) Põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel reoveesette kasutamise nõuded kehtestab keskkonnaminister oma määrusega. Reoveesete käesoleva seaduse tähenduses on reoveest füüsikaliste, bioloogiliste või keemiliste meetoditega eraldatud suspensioon.
- (3) Põllumajandustootjal on soovitatav järgida head põllumajandustava. Hea põllumajandustava on käesoleva seaduse tähenduses üldtunnustatud tootmisvõtted ja -viisid, mille järgimise korral ei teki ohtu keskkonnale.
- (4) Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa hektari kohta külvikorra keskmisena kuni 170 kg lämmastikku aastas. Mineraalväetistega on lubatud anda haritava maa hektari kohta külvikorra keskmisena 30 kg fosforit aastas ja selline kogus lämmastikku, mis on põllumajanduskultuuride kasvuks vajalik ning vastavuses käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud nõuetega.
- (5) Allikate ja karstilehtrite ümbruses on 10 meetri ulatuses veepiirist või karstilehtrite servast keelatud väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine ning vee kvaliteeti ohustav muu tegevus.
- (6) Haritava maa ühe hektari kohta tohib pidada kuni 1,5 loomühikule vastaval hulgal loomi. Ühele loomühikule vastab üks 500 kg kaaluv veis või hobune, kaks noorloomu või lihaveist, viis vasikat, kaks kultu või kaks

põrsastega emist, kuus nuumsiga, kümme lammast, sada munakana või nelisada broilerit. Suuremale arvule loomühikutele vastaval hulgal loomi haritava maa ühe hektari kohta tohib pidada nõuetekohase mahutavusega sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla või sõnniku müügilepingu olemasolu korral.

(7) Põllumajandustootja peab põlluraamatut, kuhu kannab andmed haritava maa pindala, mulla omaduste, saagi, kasutatavate väetiste ja taimekaitsevahendite liikide ja koguste ning kasutamise aja kohta. Põlluraamatu vormi ja põlluraamatu pidamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus või tema poolt volitatud minister määrusega.

§ 26². Sõnniku ja virtsa hoidmise nõuded

(1) Kõikidel loomapidamishoonetel, kus peetakse üle 10 loomühiku loomi, peab olema lähtuvalt sõnnikuliigist sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla.

(2) Veiste, hobuste või lammaste pidamisel peab sõnnikuhoidla mahutama vähemalt nende kaheksa kuu sõnniku ning sigade või lindude pidamisel vähemalt nende kümne kuu sõnniku.

(3) Lautades, kus loomi peetakse sügavallapanul ning tingimusel, et laut võimaldab säilitada aastase sõnnikukoguse, ei ole sõnniku- ja virtsahoidlat vaja. Seejuures peavad sõnnikuga kokkupuutuvad konstruktsioonid vastama sõnnikuhoidlatele esitatavatele nõuetele.

(4) Virtsahoidla peab mahutama vähemalt 10 kuu virtsa.

(5) Sõnniku hoidmine põllul aunas on lubatud kuni 2005. aasta 1. jaanuarini vaid mahus, mis ei ületa ühe vegetatsiooniperioodi kasutuskogust. Pärast nimetatud kuupäeva sõnnikut põllul aunas hoida ei tohi. Sõnnikuaun on põllul käesoleva seaduse § 26¹ lõike 1 alusel kehtestatud nõuete kohaselt hoitav sõnnikukogum.

§ 26³. Valgala kaitse põllumajandusreostuse eest nitraaditundlikul alal

(1) Põhja- ja pinnavee kaitseks määratakse põllumajandustootmisega piirkondades nitraaditundlikud alad. Nitraaditundlikuks loetakse ala, kus põllumajanduslik tegevus on põhjustanud või võib põhjustada nitraatioonisalduse põhjavees üle 50 mg/l või mille pinnaveekogud on põllumajanduslikust tegevusest tingituna eutrofeerunud või eutrofeerumisohus.

(2) Nitraaditundlikud alad ja nende piires kaitsmata põhjaveega pae- ja karstialad pinnakatte paksusega kuni 2 m määrab ning nendel aladel käesoleva paragrahvi lõigete 5 ja 6 kohaste kitsenduste ulatuse kehtestab kaitse-eeskirjaga Vabariigi Valitsus oma määrusega.

(3) Nitraaditundlikul alal on sõnniku- ja mineraalväetistega kokku lubatud anda haritava maa hektari kohta külvikorra keskmisena kuni 170 kg lämmastikku aastas.

(4) Nitraaditundlikul alal tohib lubatud lämmastiku üldkogusest anda mineraalväetistega haritava maa ühe hektari kohta külvikorra keskmisena mitte üle 120 kg aastas.

(5) Nitraaditundlikel kaitsmata põhjaveega pae- ja karstialadel pinnakatte paksusega kuni 2 m võib kaitse-eeskirja alusel piirata:

- 1) mineraalväetistega antavat lämmastikku külvikorra keskmise koguseni 80 kg haritava maa ühe hektari kohta aastas;
- 2) loomapidamist ühe loomühikuni haritava maa hektari kohta;
- 3) reoveesette kasutamist.

(6) Allikate ja karstilehtrite ümbruses on kuni 50 m ulatuses veepiirist või karstilehtri servast keelatud väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine, sõnniku hoidmine sõnnikuaunas ja muud kaitse-eeskirjas sätestatud vee kvaliteeti ohustavad tegevused.

(7) Nitraaditundlikul alal asuvast põllumajandustootja poolt kasutatavast haritavast maast peab vähemalt 50 protsenti olema 1. novembrist 31. märtsini kaetud taimkattega.

(8) Nitraaditundlikul alal asuval loomapidamishoonel, kus peetakse üle viie loomühiku loomi, peab olema lähtuvalt sõnnikuliigist sõnniku- või sõnniku ja virtsahoidla.

(9) Nitraaditundlikul alal rakendatud veekaitsemeetmete tõhususe hindamiseks kinnitab keskkonnaminister seireprogrammi.

(10) Seiretulemuste alusel korrigeeritakse iga nelja aasta järel nitraaditundlikul alal kehtestatud kitsendusi ja kohustusi.

(11) Nitraaditundliku ala kaitse-eeskirjaga sätestatud kitsenduste kompenseerimiseks vähendatakse maamaksuseaduse (RT I 1993, 24, 428; 1996, 41, 797; 89, 1589; 82, 1398; 1999, 27, 381; 95, 840; 2000, 95, 612) § 4 lõike 2 alusel maamaksu määra.

§ 26⁴. Nitraaditundliku ala valitseja, valitsemine, kaitsekohustuse teatis ja kitsenduste kehtivus

(1) Nitraaditundliku ala valitseja on keskkonnaministri poolt määratud keskkonnateenistus, kellele on käesolevas seaduses ettenähtud ulatuses ja korras antud nitraaditundliku ala valitsemise volitus.

(2) Nitraaditundliku ala valitsemine on kaitse-eeskirjaga sätestatud kaitsemeetmete täitmise koordineerimine.

(3) Pärast nitraaditundliku ala kaitse-eeskirja kehtestamist koostab nitraaditundliku ala valitseja kaitsekohustuse teatise.

(4) Kaitsekohustuse teatis on kirjalik informatiivne dokument, mis sisaldab:

1) andmeid nitraaditundliku ala, kaitsmata põhjaveega pae- ja karstialade, allikaid ja karstilehtreid ümbritsevate alade piiride ja nitraaditundliku ala määramise aja kohta;

2) käesolevas seaduses või selle alusel vastuvõetud õigusaktides sätestatud kitsenduste ja kohustuste loetelu.

(5) Nitraaditundliku ala valitseja saadab kaitsekohustuse teatise nitraaditundliku ala piires oleva kinnisasja omanikule või kinnistusraamatusse kantud kasutusvaldajale.

(6) Kinnisasja võõrandamisel on võõrandaja kohustatud kaitsekohustuse teatise allkirja vastu üle andma uuele omanikule.

(7) Kinnisasja omanik esitab kinnistusametile avalduse seadusjärgsete kitsenduste ja kohustuste lõpetamise või muutmise kandmiseks kinnistusraamatusse.

(8) Kinnisasja valdusest väljaandmisel peab omaniku ja valdaja vaheline leping sisaldama kaitse-eeskirjast tulenevaid kitsendusi ja kohustusi.

§ 26⁵. Valgala kaitse ohtlike ainete reostamise eest

(1) Ohtlik aine käesoleva seaduse tähenduses on element või ühend, mis mürgisuse, püsivuse või bioakumulatsiooni tõttu põhjustab või võib põhjustada ohtu inimese tervisele ning kahjustab või võib kahjustada teisi elusorganisme või ökosüsteeme.

(2) Ohtlikud ained jaotatakse ohtlikkuse järgi kahte nimistusse. Nimistusse 1 kantakse ained, mille veeheidet või sattumist vette muul viisil peab vältima, ning nimistusse 2 ained, mille veeheidet või sattumist vette muul viisil peab piirama. Ohtlike ainete nimistud 1 ja 2 kinnitab keskkonnaminister oma määrusega.

(3) Nimistusse 1 kuuluvate ohtlike ainete otseheide keskkonda on keelatud. Otseheitteks loetakse ohtliku aine juhtimist otse põhjavette või kaitsmata põhjaveega alale. Igasugune muu heide loetakse kaudseks.

(4) Ohtlikke aineid sisaldavat veeheidet võib lubada veeuuringu tulemusi arvesse võtva vee erikasutusloaga. Veeuuring peab sisaldama lisaks käesoleva seaduse §-s 12¹ sätestatule ka heite mõju prognoosi suubla seisundile.

(5) Veeuuring on kohustuslik:

1) nimistusse 1 kantud ohtlike ainete heite korral;

2) nimistusse 2 kantud ohtlike ainete otseheite korral.

(6) Ohtlikke aineid sisalduva veeheite korral kantakse vee erikasutusloale:

1) ohtliku aine suurim lubatav sisaldus heitvees ehk heite piirväärtus;

2) ohtliku aine lubatav kogus vee erikasutusloaga määratud aja jooksul;

3) ohtliku aine lubatav kogus tooraine- või toodanguühiku kohta, arvestades parimat võimalikku tehnikat;

4) ohtliku aine heite seirenõuded;

5) ohtliku aine suubla seirenõuded;

6) ohtliku aine piirväärtus suublas;

7) meetmed, mis vähendavad ohtliku aine heite mõju suublale.

(7) Ohtlike ainete tööstusettevõtetest või ohtlikke aineid kasutavatest muudest ettevõtetest ühiskanalisatsiooni juhtimise tingimused peavad vastama käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatule ja need määratakse vee-ettevõtja ja kliendi vahelise ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (RT I 1999, 25, 363; 2000, 39, 238; 102, 670) kohase lepinguga (edaspidi *leping*).

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud lepingutingimustest ja seire tulemustest peab vee erikasutaja teavitama vee erikasutusloa andjat, kes edastab andmekogule andmed ohtlike ainete heidete kohta.

(9) Ohtlike ainete lubatava heite piirkogused tooraine- või toodanguühiku kohta kehtestab keskkonnaminister oma määrusega.»

§ 16. Paragrahvi 28 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Veehaarde sanitaarkaitseala on joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veeala, kus veomaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist.»

§ 17. Paragrahvi 32 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Veekogu ja põhjaveekihi seisundit mõjutava uue või rekonstrueeritava ehitise asukoha valikul, projekteerimisel, ehitamisel ja likvideerimisel ning uue tehnoloogia evitamisel peab tagama vee kaitse reostamise ja liigvähendamise, veekogu kaitse risustamise eest, arvestama teiste maaomanike ja veekasutajate huve ning kindlustama joogiveevarustatuse.»

§ 18. Kuuenda peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«6. peatükk
VEEVARUDE ARVESTUS, VEESEIRE JA VESIKONNA VEEMAJANDUSKAVA».

§ 19. Paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

« (7) Vee erikasutusloa andja teostab või korraldab riigi kulul kontrollseiret vee erikasutaja seire üle.»

§ 20. Paragrahv 38 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 38. Vee kaitse ja kasutamise kavandamine

(1) Vee kaitse ja kasutamise abinõud planeeritakse vesikonna või alamvesikonna veemajanduskavas (edaspidi *veemajanduskava*), mida tuleb arvestada kohaliku omavalitsusüksuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava, üld- ja detailplaneeringute koostamisel või nende ülevaatamisel ja muutmisel.

(2) Vesikond või alamvesikond käesoleva seaduse tähenduses on valgalade majandamise põhiüksuseks määratud üht või mitut valgala koos põhjavee või rannikuveega hõlmav ühes ringpiiris maismaa- või veeala. Veemajanduskavaga hõlmatavad vesikonnad ja alamvesikonnad nimetab ning veemajanduskavad kinnitab Vabariigi Valitsus.

(3) Veemajanduskava eesmärk on säästva arengu ja võimalikult loodusliku veeklassi tagamine ning mere-, pinna- ja põhjaveekvaliteedi, hulga ja režiimi (edaspidi *vee seisund*) hoidmine inimtegevusest võimalikult rikkumatuna, täites vee kasutamise ja kaitse eripärast tingitud kvaliteedinõudeid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärgi täpsustamiseks kehtestab keskkonnaminister oma määrustega põhjaveekihtide, mere ja pinnaveekogude veeklassid, veeklassidele vastavad kvaliteedinäitajate väärtused ning veeklasside määramise korra.

(5) Loodusläheduse järgi jaotatakse põhjaveekihtide ja veekogude vesi viieks veeklassiks. Veeklassid on:

- 1) väga hea – looduslik vesi;
- 2) hea – looduslähedane vesi;
- 3) rahuldav – mõõduka inim mõjuga vesi;
- 4) halb – reostunud vesi;
- 5) väga halb – tugevalt reostunud vesi.

(6) Reostunud ehk halba või väga halba vee seisundit peab parandama reostaja või, kui reostajat pole võimalik kindlaks teha, veekogu või põhjaveekihi omanik.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärgi täpsustamiseks kehtestab keskkonnaminister lõheliste ja karplaste elupaikadena kaitstavate veekogude nimekirja ning nende veekogude vee kvaliteedi- ja seirenõuded.

(8) Veemajanduskava sisaldab:

- 1) käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärgi saavutamise näitajaid;
- 2) ülevaadet reostusallikate mõjust vee seisundile ja veekasutuse analüüsi;
- 3) ülevaadet põhjaveekihtide ja veekogude veeklasside kohta ning vastavuse kohta vee kasutamise ja kaitse eripärast tingitud kvaliteedinõuetele;
- 4) vee seisundi võimalikult looduslikuna hoidmise tegevuskava reostuse vältimiseks või piiramiseks, sealhulgas nimistusse 2 kuuluvate ohtlike ainete heidete vähendamiseks;
- 5) ülevaadet aladest, kus veekasutust tuleb piirata või vee edasist kasutamist vältida;
- 6) käesoleva lõike punktis 4 nimetatud tegevuskava otstarbekuse analüüsi.

(9) Veemajanduskava vaadatakse üle vähemalt iga kuue aasta järel.»

§ 21. Seadust täiendatakse §-dega 38¹ ja 38² järgmises sõnastuses:

«§ 38¹.Veemajanduskava koostamine

- (1) Veemajanduskava koostamist ja täitmise kontrolli korraldab Keskkonnaministeerium.
- (2) Veemajanduskava koostamist finantseeritakse Keskkonnaministeeriumile selleks otstarbeks riieelarvest eraldatud rahast. Veemajanduskava täitmise tagab vee erikasutaja.
- (3) Keskkonnaministeerium avalikustab veemajanduskava algatamise ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded vähemalt kaks kuud enne veemajanduskava koostamise algatamist.
- (4) Keskkonnaministeerium tutvustab tema poolt algatatud veemajanduskava eesmärges üleriigilise levikuga päevalehes kuu aja jooksul pärast veemajanduskava algatamise otsuse tegemist.
- (5) Veemajanduskava koostamiseks vajalikku informatsiooni on seda valdavad isikud kohustatud andma Keskkonnaministeeriumile tasuta.
- (6) Keskkonnaministeerium peab tagama veemajanduskava koostamise käigus kogutud informatsiooni ja materjalide säilimise.
- (7) Veemajanduskava koostamisse kaasatakse vesikonna või alamvesikonna territooriumil asuvad maavalitsused, kohalikud omavalitsused, elanikud ja teised huvitatud isikud. Veemajanduskava lähteseisukohtade ja projekti tutvustamiseks korraldab Keskkonnaministeerium avalikke arutelusid.

§ 38².Veemajanduskava avalikustamine ja kooskõlastamine

- (1) Veemajanduskava kooskõlastatakse enne avalikustamist ministeeriumidega, kelle valitsemisala veemajanduskava puudutab, ning vesikonna või alamvesikonna territooriumil asuvate maavalitsuste ja kohalike omavalitsustega.
- (2) Keskkonnaministeerium korraldab veemajanduskava avaliku väljapaneku ja arutelu vesikonna või alamvesikonna territooriumil asuvate maakondade keskustes.
- (3) Keskkonnaministeerium avalikustab veemajanduskava avaliku väljapaneku ja arutelu koha, alguse ja kestuse hiljemalt nädal enne avaliku väljapaneku või arutelu algust ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.
- (4) Veemajanduskava avaliku väljapaneku ajal peab olema tagatud huvitatud isikute juurdepääs veemajanduskavaga seotud materjalidele ja teabele, mis on Keskkonnaministeeriumi käsutuses, välja arvatud riigisaladuseks tunnistatud teave.
- (5) Veemajanduskava avaliku väljapaneku kestus on kuus kuud.
- (6) Isikutel, kelle elu- või asukoht või kinnisasi jääb vesikonna või alamvesikonna territooriumile, on õigus esitada veemajanduskava avaliku väljapaneku kestel veemajanduskava kohta parandusi ja täiendusi ning veemajanduskava vaidlustada.
- (7) Kirjalikele ettepanekutele vastab Keskkonnaministeerium kirjaga kahe kuu jooksul pärast veemajanduskava avaliku väljapaneku lõppemist.
- (8) Veemajanduskava avaliku väljapaneku ja arutelu tulemused avalikustab Keskkonnaministeerium ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.
- (9) Veemajanduskava avaliku väljapaneku ja arutelu tulemuste alusel teeb Keskkonnaministeerium veemajanduskavas vajalikud parandused ja täiendused.»

§ 22.Paragrahvi § 39²lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud haldusõiguserikkumise asjades on asja arutamise ja karistuse määramise õigus maa- või linnakohtul.»

§ 23.Paragrahvi 40 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Järelevalvet vee terviseohutuse üle teostab Tervisekaitseinspeksioon vastavalt rahvatervise seadusele (RT I 1995, 57, 978; 1996, 3, 56; 49, 953; 1997, 37/38, 569; 1999, 30, 415; 88, 804) ja toiduseadusele (RT I 1999, 30, 415; 58, 608) ning Veterinaar- ja Toiduamet vastavalt toiduseadusele.»

II. § 24. Seaduse rakendamine

- (1) Tunnustamistunnistust omavad katselaborid peavad olema akrediteeritud hiljemalt kolme aasta jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(2) Käesoleva seaduse § 24 lõikes 4 sätestatud nõue tuleb täita 10 aasta jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(3) Käesoleva seaduse § 26³ lõikes 7 sätestatud nõue tuleb täita ühe aasta jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(4) Käesoleva seaduse § 38 lõike 1 kohased veemajanduskavad tuleb koostada hiljemalt nelja aasta jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(5) Enne käesoleva seaduse jõustumist antud vee erikasutusload kehtivad nendes märgitud kehtivusaja lõpuni.

III. § 25. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse §-d 9, 9¹, 13¹ ja 26⁵ jõustuvad üks aasta pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(2) Käesolev seadus jõustub 2001. aasta 1. aprillil.

Riigikogu aseesimees Tunne KELAM